

2.5. Kønssygdomsloven – der dog ikke omfattede AIDS – blev ophævet ved lov nr. 224 af 13. april 1988. Under behandlingen af lovforslaget blev det bl.a. drøftet, om straffelovens bestemmelser om legemskrænkelser kunne finde anvendelse på forsætlig smitteoverførsel. Herom henvises nærmere til Folketingstidende 1987/88, tillæg A, spalte 3158 ff., tillæg B, spalte 560, og Folketingets forhandlinger, spalte 6292 ff. og 8876 ff.

2.6. Straffelovens § 192, stk. 1 og 2, indeholder bestemmelser om forvoldelse af fare for udbredelse af smitsom sygdom gennem overtrædelse af bestemmelser i særlovgivningen. Efter straffelovens § 192, stk. 1, straffes således med hæfte eller med fængsel indtil 3 år den, som »ved overtrædelse af de forskrifter, der ved lov eller i medfør af lov er givet til forebyggelse eller modarbejdelse af smitsom sygdom, forvolder fare for, at sådan sygdom vinder indgang eller udbredes blandt mennesker.« Bestemmelsens stk. 2 indeholder en skærpet strafferamme på fængsel indtil 6 år med henblik på tilfælde, hvor sygdommen ifølge lovgivningen skal undergives eller på gerningstidspunktet er undergivet offentlig behandling, eller hvor der er truffet særlige forholdsregler mod sygdommens indførelse i landet.

De nævnte bestemmelser er indskrænket til tilfælde, hvor der objektivt er forvoldt *konkret* fare for, at den pågældende sygdom vinder indgang eller udbredes. Herudover kræves, at faren er forvoldt ved overtrædelse af udtrykkelige forskrifter, der sigter mod at hindre sygdommens udbredelse. Det er således ikke tilstrækkeligt, at faren alene skyldes uforvarsomt adfærd.

Om sygdomme, der er omfattet af § 192, stk. 1 og 2, kan henvises til lov nr. 114 af 21. marts 1979 med senere ændringer om foranstaltninger mod smitsomme sygdomme med liste A og B.

Anvendelsen af § 192, stk. 1 og 2, forudsætter som udgangspunkt, at der kan føres bevis for, at gerningsmanden ved sin handling har haft forsæt til forvoldelse af konkret fare. Efter § 192, stk. 4, kan strafansvar imidlertid også pådrages, såfremt der alene kan føres bevis for grov uagtsomhed, men i så fald gælder en maksimumstrafferamme på fængsel indtil 6 måneder, ligesom der er mulighed for at idømme bøde.

2.7. Straffelovens almindelige regel om forsætligt fareforvoldende handlinger findes i § 252, hvorefter den, der »for vindings skyld, af grov kådhed eller på lignende hensynsløs måde volder nærliggende fare for nogens liv eller førlighed«, straffes med hæfte eller med fængsel indtil 4 år. En sådan generel bestem-

melse om strafansvar for groft fareforvoldende handlinger fandtes ikke i straffeloven af 1866 og var således en nydannelse i straffeloven af 1930.

§ 252 er i lighed med den nu ophævede særlige bestemmelse i § 256 om farefremkaldelse ved smitteoverførsel, jf. pkt. 2.1., et konkret faredelikt. Det indebærer, at der i det enkelte tilfælde skal kunne føres bevis for, at der objektivt set har været fare for en anden persons liv eller førlighed.

Subjektivt kræves, at gerningsmanden har handlet med forsæt, dvs. kendskab til situationens omstændigheder og bevidsthed om, at der forvoldes fare. Offerets samtykke til den fareforvoldende handling har som udgangspunkt ikke diskulperende virkning, således at gerningsmanden af denne grund kan være straffri, men et samtykke kan imidlertid efter omstændighederne indebære, at gerningsmanden udelukkes fra strafansvar på grund af manglende forsæt.

Faren skal efter bestemmelsens ordlyd have været »nærliggende«. I dette udtryk antages at ligge et krav om, at der har været tale om en *åbenbar og væsentlig* risiko for følgens indtræden.

§ 252 har navnlig fundet anvendelse i tilfælde af farlige knivkast, affyring af skud, f.eks. under jagt, på gaden eller i private haver eller fra altaner og vinduer, og ved hasarderet kørsel, hvor gerningsmanden har kørt bil på en sådan måde, at et offer har måttet hage sig fast i bilen.

3. Højesterets dom af 14. april 1994

I afgørelser af henholdsvis 12. marts 1993 og 18. august 1993 fandt Københavns Byret og Østre Landsret, at straffelovens § 252 kunne anvendes på en person, der gentagne gange havde haft ubeskyttet seksuel omgang med nogle kvinder, uanset at han var bekendt med at være smittet med HIV.

Ved Højesterets dom af 14. april 1994 fandt Højesteret imidlertid, at der ikke var grundlag for at anvende straffelovens § 252 i disse tilfælde. Højesteret henviste herved bl.a. til, at der i lyset af Folketingets drøftelser ved ophævelsen af kønssygdomsloven i 1988 ikke er tilstrækkelig sikker hjemmel for at straffe sådanne forhold efter straffelovens § 252. Ved straffastsættelsen for samleje med mindreårige piger tillagde Højesteret det imidlertid skærpende virkning, at den pågældende havde udsat de mindreårige piger for risiko for HIV-smitte.

4. Justitsministeriets overvejelser og forslag

Udgangspunktet i den danske sundhedspolitiske indsats mod HIV-smitte og AIDS er og bør være, at det påhviler den enkelte at beskytte sig selv mod overførsel af HIV-smitte i forbindelse med kønslig